201.3
T-19.

تاریخ انبیا

آدم علیه السلامدین محمد علیه السلامغاچه

سکزنچی طبع

جزء اوّل

ناشری : قزانده

ملت کتبخانه‌سی * ملت مطبعه‌سی ۱۹۰۸

Казань

ЭЛЕКТРО-ТИПОГРАФІЯ

Миллят

1909.

بسم الله الرحمن الرحیم

اللهتعالی کوکلرنی ، یرلرنی یاراتقاچ برنچی آتامز آدم علیه السلامنی قوری بالچقدن یاراتدی آڭا جان بیردی فرشتهلرگه حضرت آدمگه سجده قیلورغه قوشدی فرشتهلر حضرت آدمگه سجده قیلدیلر ابلیس سجده قیلمادی سجده قیلماغان ایچون اللهنڭ رحمتندن سورولدی. آندن صوڭ حضرت آدمنڭ صول قابزغهسندن برنچی آنامز حوایی یاراتدی تر کدن یاراتلغان ایچون حوا دیب ایتلدی صوڭره الله تعالی حضرت آدم ایله حوایی جنتکه قویدی آشا ڭز اچو ڭز بغدای آغاچندن آشاما ڭز دیدی*شیطان برو قتنی جنتکه کروب آدم ایله حوایی آلدادی بو آغاچدن آشاسا ڭز منگو جنتده قالورسز دیدی. آدم ایله حوا آشادیلر. اللهتعالی آلارنی جنتدن چیقاردی یرگه توشردی آدم علیه السلام هند قربندهسر ندیب اسملی آطاوغه توشدی حوا مکه یانندهبو لغان جده طاوینه توشدی. حضرت آدم جنتدن چقغانینه بیك قایغردی قیلغان گناهلرینه توبه ایتدی الله تعالی توبهسینی قبول ایتدی مکه طرفینه کیتارگه بیوردی حضرت آدم مکهگه باروب حضرت حوا ایله کورشدی آندن صوڭ آدم ایله

حوا ایکیسی برگه یشادیلر . حضرت حوا هر قورصاقدن برسی ایر
بریسی قز ایکیشر بالا توغدردی باری یکرمی قورصاق کوتاردی
شیث علیه السلام یالغز دنیاغه کلدی الله‌تعالی برقورصاقدن توغان ایر
بالاغه ایکنچی قورصاقدن توغان قز بالانی آلورغه بیوردی.
(قابل و هابل) حضرت آدمنک قابل وهابل اسمنده ایکی اوغلی بار
ایدی قابل اوزی برله بر قورصاقدن توغان اقلیما اسملی قزنی آلماقچی
بولدی حضرت آدمنک شریعتنده اقلیما هابل‌گه تیوش ایدی حضرت
آدم اقلیمانی هابل‌گه بیرما کچی بولغاچ قابل راضی بولمادی حضرت
آدم قابل ایله هابلگه ایتدی الله‌غه قربان صویوکز قایسیکزنک
قربانی قبول بولسه اقلیمانی اول آلور دیدی. قربان صویدیلر
هابلنک قربانی قبول بولدی. قابل کونلاشدی هابلنی تاش برله آتوب
اوتوردی یرگه کومدی. الله‌غه هم آتاسینه گناهلی بولدی یر یوزنده
اول قان توکگان ، کشی اولترگان قابل اولدی . حضرت آدم
اوزینک بالالرینه هم بالالرینک بالالرینه پیغمبر بولدی الله طرفندن
اون کاغد کتاب کلدی اوزینک بالالرندن بالالرینک بالالرندن یوز
مک قدر کشی‌نی کوردی مک یاش یاشادی حضرت آدمدن بریل
صوک حضرت حوا وفات بولدی حضرت آدم سرندیب آطه‌لرنده
حضرت حواء جده شهرنده کوملدی الله‌اعلم .

حضرت شیث علیه السلام ۲

حضرت آدم علیه السلامدن صوک اوغلی شیث علیه السلام
پیغمبر بولدی حضرت شیث قرداشلری آراسنده بیك عقللی ایدی
حضرت آدم شیثنی بارچه اوغللرندن آرتق سور ایدی حضرت
آدم اولگان وقتده حضرت شیثنی بارچه بالالرینه پادشاه ایتدی.
حضرت آدمدن صوکره الله تعالی حضرت شیثه پیغمبرلك بیردی

وایللی کاغد کتاب یباردی شیث علیه السلام کعبهٔ مکرمه‌یی طاش وبالچقدن یاصادی الله تعالی یه گناهلی بولغان قابلنگ بالالری اوزرینه فلچ کوتاردی آلار برله صوغشدی آدم بالالرندن اوّل قلچ یاصاغان وقلچ برله صوغشقان حضرت شیث بولدی شیثنگ بالالری بیك کوب اولدی بارچه کشیلر شونگ بالالرندن تارالدی حضرت شیث طوقز یوز اون ایکی یاشنده ایکان وفات بولدی قبر شریفی مکه یاننده ابی قبیس طاونده‌در .

حضرت ادریس علیه السلام

حضرت آدمنگ بالالری آراسنده طوغری یولدین چیقوب بتلرغه تابنمق کبی نچار اشلر کوبایدی الله تعالی آلارنی طوغری یولغه کوندرمك ایچون ادریس علیه السلامنی یباردی حضرت ادریس گه اوتوز کاغد کتاب بیردی . حضرت ادریس خلقنی علماغه، پادشاهلرغه، امیرلرگه، عواملرغه بولدی یر یوزنده اینگ اولك کیوم تکوب کیگان، قلم برله یازو یازغان ادریس علیه السلام ایدی . آنگا قدر آدم بالالری حیوان تیریسی قابلانوب یورگانلر ادریس علیه السلامنی ترك حالنده الله تعالی کوککه کوتاردی کوککه کوتارلگانده اوچ یوز آلتمش بش یاشلرنده ایدی .

٣ حضرت نوح علیه السلام

حضرت نوح علیه السلام کلمزدن اوّل آدم بالالری آراسنده بوزق اشلر کوبایدی الله تعالی آلارنگ آراسون توزاتمك ایچون نوح علیه السلامغه پیغمبرلك بیردی حضرت نوح قومینی کوب یللر حق دینگه اوندادی اوزینگ اوچ اوغلی آلارغه باشقه سکسان کشی ایمان ایتدیلر باشقه‌لری حضرت نوحغه بیك اذا وجفا قیلالر ایدی

صوڭره حضرت نوح آلارنڭ ایمانغه کلوندن امید کسدی آلارغه یاوز دعا قیلدی الله تعالی حضرت نوحغه کیمه یاصارغه قوشدی کیمه تمام بولغاچ حضرت نوح ایمان کلتورگان کشیلرنی هم حیوانلردن برر چفت یعنی بر ایرکك بر دیشیسنی آلوب کیمه گه بندی اوزینڭ یام اسملی اوغلی بن طاوغه بنوب قوتلورمن دیب کیمه گه کرمدی حضرت نوح نصیحت قیلوب تورغانده تولقون کلوب بوغدی. صوڭره طوفان ظاهر بولدی الله تعالی حضرتلری بتون یر یوزن صو برله تولدردی صو بیوك طاولرنی آشدی یر یوزنده قالغان کشیلر هم حیوانلر بارچه‌سی هلاك بولدیلر طوفان آلتی آی قدر طوردی صوڭره صولر کیمدی حضرت نوحنڭ کیمه‌سی جودی اسملی طاوغه طوقتادی کیمه‌ده حضرت نوحنڭ اوچ اوغلندن باشقه‌سی هلاك بولدیلر صوڭره بتون دنیاده‌غی خلق حضرت نوحنڭ بو اوچ اوغلندن تارالدی شونڭ ایچون حضرت نوحغه ایکنچی آدم دیوب ایتلدی، حضرت نوحنڭ حام اسملی اوغلی نڭ نسلندن قارالر یعنی حبشلر، زنجیلر؛ سام اسملی اوغلینڭ نسلندن عربلر، فرسلر، روم خلقلری؛ یافث اسملی اوغلینڭ نسلندن ترکلر تاتارلر، مغول خلقلری کیلمشدر حضرت نوح توقز یوز ایللی یاشنده ایکان وفات بولمشدر

هود علیه السلام

یمن دیارنده حضر موت دیگان یرگه یقین یرده عاد قومی بار ایدی بو قوم الله‌غه گناهلی بولدیلر بتلرغه سجده قیلدیلر بو خلق‌غه الله تعالی هود علیه السلامنی پیغمبر ایتوب یباردی هود علیه السلام بونلری حق دینگه چاقردی معجزه‌لر کورساتدی یدی یل خاتونلری بالا توغدرمدی چشمه‌لرینڭ صولری کیسلدی حیوانلری اولب بتدی اوچ یل قاتی آچلق بولدی شولای بولسه‌ده بوخلق حضرت هودغه

اشانمادیلر بیك آزی اشاندی صوڭره اول خلقغه الله تعالی آچولانب آلارنی برقاتی‌ییل برله هلاك ایتدی حضرت هود اوزینه ایمان کلترگان کشیلر برله مکه گه کیتوب عمرینی الله غه عبادت ایله مکه‌ده کچردی قبر شریفی مکه‌ده‌در .

٤ حضرت صالح علیه السلام

حضرت صالح علیه السلام شام برله حجاز آراسنده حجر دیگان اورنده بولغان ثمود خلقینه پیغمبر بولدی ثمود قومیده عادقومی کبی توغری یولدن چیغوب بتلرغه عبادت قیلالر ایدی. حضرت صالح علیه السلام بو خلقنی کوب یللر ایمانغه چاقردی بیك آزی ایمان کیتردی صوڭره بر کون حضرت صالحنی اویاتلی ایتایك دیب „حق پیغمبر بولساڭ معجزه کورسات“ دیدیلر حضرت صالح نه استرسز دیدی بر قاطی تاشنی کورساتدیلر شول طاش اچندن بر دوه چیقارغل بالاسیده بولسون دیدیلر اللهنڭ امری بوینچه شول طاشدن دوه چیقدی هم بالا توغدردی بونی کورگاچ دخی بر آز کشی ایمان کیتوردیلر. صالح علیه السلام قومینه دوه‌نی بوغازلاما گزدیدی صالح علیه السلامغه دشمان کافرلر دوه‌نی بوغازلادیلر بالاسی آناسی چیقغان طاش اچینه قاچدی اول خلقنی الله‌تعالی کوکدن بر طاوش یباروب هلاك قیلدی صالح علیه السلام اوزینه ایمان ایتکان کشیلر برله قورتیلوب مکهٔ مکرمه گه باروب عمرینی شونده اوتکاردی صالح علیه السلام بیك آق یوزلو مهابت کشی ایدی حضرت صالح ایللی یاشنده ایکن وفات بولدی.

ایکنچی باب

حضرت ابراهیم علیه السلام

ابراهیم علیه السلام طوفاندن مڭ سکسان بر یل صوڭ بابل برنده طوغدی اول وقتلرده بابلده طوره‌طورغان کلدانیلر یولدزغه عبادت

قیله‌لر ایدی الله تعالی آلارنی حق دینگه کوندرمك ایچون ابراهیم علیه السلام‌غه پیغمبرلك بیردی واوتز کاغد کتاب یباردی.

حضرت ابراهیم قومنی هم‌بابل‌نڭ حاکمی‌بولغان نمرودنی‌حق‌دینگه اوندادی حضرت ابراهیم‌گه اشانمادیلر بابل حاکمی نمرود بیك الوغ اوت یاقدیروب حضرت ابراهیمنی مانجانیق برله اوتقه آتدی الله تعالی پیغمبرینی ساقلادی اوت الله تعالی‌نڭ حکمی برله بریخشی باغچه بولدی بو معجزه‌نی کوروب بعضیلری ایمان کیتوردیلر.

حضرت ابراهیم اوزینڭ ایو جماعتلری برله حران طرفلرینه آندن مصرغه مصردن شامغه کیتدی آندن صوڭره الله نڭ امری برله مکه‌گه باروب اوغلی حضرت اسماعیل برله کعبهٔ معظمه‌یی بنا قیلدی. سنت قیلمق، میوق کیسمك، استره تونمق، ساچ وصقال تارامق، مسواك تونمق، ترناق کیسمك، مسافرلرگه حرمت‌ایتمك‌حضرت ابراهیم نڭ سنتلریدر. قبر شریفی قدس یاننده خلیل‌الرحمن دیگان اورنده در.

۵ حضرت لوط علیه السلام

حضرت لوط ابراهیم علیه السلامنڭ قرداشیدر حضرت لوط ابراهیم علیه السلام ایله برگه مصرغه آندن شامغه باردی، ابراهیم علیه السلام فلسطین‌گه قایتقانده حضرت لوط سدوم خلقنی حق دینگه اوندارگه یبارلدی سدوم خلقی آدم بالالرندن اول وقتکه قدر هیچ کشی قیلماغان قباحت اشنی‌قیله‌لر ایدی حضرت لوط آلارنی ایمانغه اوندادی اول قباحت اشلرنی تاشلاتورغه بیك ترشدی قومی حضرت لوطنی تڭلامادیلر قباحت اشلرینی آرتدردیلر حضرت لوط الله دن صورادی یارب بو ظالم خلقنڭ آراسندین منی قوتقار دیدی الله‌نڭ امری برله حضرت جبرائیل بولارنڭ شهرلرینی آستون اوستکه

ایلاندروب هلاك قیلدی. اوستلرینه کوکدن تاشلر یاودی حضرت لوط اوزینه ایمان ایتکان کشیلر برله آرالرندن چیقوب حضرت ابراهیم نـڭ یانینه کلدی عمرینی شونده اوتکاردی.

حضرت اسماعیل علیه السلام

اسماعیل علیه السلام حضرت ابراهیم نـڭ اوغلیدر حضرت ابراهیم نـڭ خاتونی سارەنـڭ بالاسی بولمغاچ حضرت ساره اوزینڭ هاجر اسملی جاریه سنی بالاسی بولماسمی دیوب حضرت ابراهیمگه بیردی هاجردن براوغلی بولدی اسمنی اسماعیل قویدی صوڭرەحضرت ساره هاجرگه آچولاندی آنـڭ برله برگه توررغه صبری قالمادی. حضرت ابراهیم الله نـڭ امری بوینچه حضرت اسماعیل ایله آناسی هاجرنی مکه‌گه ایتوب قویدی حضرت اسماعیل مکه‌ده اوسدی اول وقتده یمندن کلـگان جرهم خلقی مکه تیراسنده تورالار ایدی حضرت اسماعیل آلارغه قاتشدی آلاردن قز آلدی اون ایکی قدر بالاسی دنیاغه‌کلدی. حضرت اسماعیل اوزی عبرانی ایدی عربچه سویلەشه ایدی . اوزندن صوڭ کلـگان عرب مستعربه خلقی‌نڭ‌اعلا باباسی بولدی . الله تعالی اسماعیل علیه السلامنی یمن وعمالقه خلقینه پیغمبر ایتوب یباردی حضرت اسماعیل قومینی حضرت ابراهیمنڭ‌شریعتینه ایلـلی یل قدر اوندادی . اسماعیل علیه السلامنڭ بـالالری بیك کوبایدی قریش خلقی حضرت اسماعیل نـڭ بالالریدر اسماعیل علیه السلام نـڭ بالالری مکه تیراسینه یایلدیلر قایسی یرگه بارسەلرده اوستون بولدیلر. عمالقه خلقن تورغان یرلرندن سوروب‌چیقاردیلر حضرت اسماعیل یوز اوتزدورت یاشنده وفات بولدی قبر شریفی حجر دیگان یرده آناسی هاجر یاننده‌در.

حضرت اسحق علیه السلام ٦

هاجردن اسماعیل توغاچ ساره بیك قایغوردی الله تعالی ساره گه‌ده بر اوغل ویردی اسحق اسملی قویدی. حضرت اسحق آتاسی حضرت ابراهیم علیه السلامغه بیك اوخشیدر ایدی. کورگان کشیلر حضرت ابراهیمدن آیرمازلر ایدی. الله‌تعالی اسحق علیه السلامنی آتاسی ابراهیم دنیاده وقتده شام خلقینه پیغمبر ایتوب بیردی اسحق علیه السلامنڭ عیص و یعقوب اسملی ایکی اوغلی اولدی عیص حضرت اسماعیل نڭ قزینی آلدی بیك کوب بالالری بولدی. عیصنڭ بالالری روم ولایتینه یایلدیلر حاضرده روم ولایتنده‌گی خلق بارده عیص نڭ نسلیدر. قبر شریفی قدس شریف‌گه یقین یرده آتـاسی حضرت ابراهیم علیه السلام یانده‌در.

حضرت یعقوب و یوسف علیهما السلام

اسحق علیه السلامنڭ عیص ویعقوب اسملی اوغللری ایگز ایدیلر حضرت اسحق دعا قیلدی الله تعالی عیصکه بیك کوب بالا بیردی حضرت یعقوبگه پیغمبرلك بیردی حضرت یعقوبنی الله تعالی کنعـان خلقینی دینگه اوندارگه یباردی یعقوب علیه السلامنڭ اون ایکی اوغلی اولدی آرالارنده یوسفنی بیگراك سوه‌در ایدی، حضرت یوسف بر توش کوردی توشنده اون بر یولدز وآی حضرت یوسفغه سجده قیلدیلر. بو توشنی آتاسینه سویله‌دی یعقوب علیه السلام بو توشدن اوغلینڭ پیغمبر بولونی آڭلادی قرداشلرگه سویله‌مه سڭا دشمانلق قیلورلر دیدی. قرداشلری یوسف نڭ توشینی بلدیلر.

آتالرینڭ یوسفنی آرتغراق یاراتقانینی آڭلادیلر یوسفغه حسد

ایتدیلر. آتالرینه ایتدیلر: „ یوسف برله برگه قرغه چیغایق “ دیدیلر آتالری رخصت بیردی یوسفنی آلوب چقدیلرده بر آولاق یرگه باروب یوسفنی قیوغه صالدیلر. اول وقتده حضرت یوسف اون یدی یاشنده ایدی، یوسف‌نک قرداشلری یغلاب آتالرینه قایتوب „یوسفنی بوری آشادی“ دیب ایتدیلر، کولمکینی یالغان قان برله بویادیلر، آتالرینه کورساتدیلر. حضرت یوسف قیوده اوچ کون توردی دورتنچی کون قیو یانینه بر کاروان کیلوب توقتادی حضرت یوسفنی قیودن چیقاردیلر. شول کونده یوسفنی قرداشلری قارارغه کیلگانلر ایدی کوردیلر قیودن چیقغان. کاروان یانینه باروب بو بزم قولمز ایدی دیب بیك اوچسز بها برله یوسفنی صاتدیلر. یوسف علیه السلام کاروان خلقی برله مصرغه باردی مصر پادشاه‌سینک مال وزیری حضرت یوسفنی صاتوب آلدی بالاسی یوق ایدی حضرت یوسفنی اوزینک بالاسی ایتدی برکون مال وزیرینک خاتونی زلیخاغه بارو ایله حضرت یوسفگه افترا قیلدیلرده حضرت یوسفنی حبسکه یاپدیلر. مصر پادشاه‌سینک اشچیسی برله شربتچیسی حبسده ایدی آلار بر توش کوردیلر.

توشلرینک تعبیرین حضرت یوسفدن صورادیلر حضرت یوسف ایتدی برگز حبسدن چیقغاچ آصلور برگز خواجه سینک شربتچیسی اولور دیدی، یوسف علیه السلامنک تعبیری توغری کلدی برسی چیقوب آصلدی ایکنچیسی شربتچی بولدی یوسف علیه السلام همان حبسده قالدی. بر وقتنی مصرنک پادشاه‌سی بر توش کوردی اوزینک توش یوراو چیلرندن صورادی ساتاشو توشی دیدیلر شربتچی حبسکه باروب بو توشنی یوسف علیه السلامگه سویله‌دی یوسف علیه السلام ایتدی: „یدی یل آشلق بیك کوب بولور، یدی یل آچلق بولور“ دیدی. صوکره یوسف علیه السلامنی حبسدن چیقاردیلر. مصرنک خزینه ناظری ایتوب قویدیلر. یوسف علیه السلام ایتکانچه یدی یل آشلقلر بیك یخشی بولدی. صوکره یدی یل بیك آچلق بولدی. یوسف

عليه السلام آشلق كوب بولغان يلنی آشلق‌نک آرتقانيني آنبارلرغه توتروب قويدی‌صوگره آچلق يللری كلدی‌هرطرفدن آشلق آلمق ايچون مصرغه كيله باشلاديلر. آچلق شام تيراسنده‌ده بولا باشلادی. حضرت يعقوب اون اوغلينی مصرغه آشلق آلورغه يباردی.مصرغه كيلديلر. حضرت يوسف قرداشلرينی طانيدی. آنلرحضرت يوسفنی طانماديلر،حضرت يوسف، سز نيچه قرداشسز ديدی.اون بر ديديلر. بر قرداشمز آتامز يانننده قالدی ديديلر . ايكنچی كلگانده اول‌قرداشگزنی آلوب كيلوگز. آلوب كيلماساگز، آشلق‌بيرمام ديدی

ايكنچی كلگانده بنيامين اسملی قرداشلرنی‌ده آلوب كلديلر حضرت يوسف آشلق‌بيردی. صوگره بنيامينني بر حيله برله آلوب قالدی قرداشلری بيك صوراديلر بيرمدی قايتوب آتالری حضرت يعقوبگه سويلديلر، حضرت يعقوب صبر ايتدی صوگره اوغللرينی يكادن مصرغه يباردی مصرغه بارغاچ حضرت يوسف اوزينی قرداشلرينه بلدردی آتاسی حضرت يعقوبنی مصرغه چاقردی حضرت يعقوب يوسف عليه السلامدن آيرلغاچ يغلاب كوزلری صوقر بولغان ايدی. حضرت يوسف بر كولمكينی قرداشلرينه‌بيروب يبردی آتام كوزلرينه‌سورتسون‌ديدی‌يعقوب عليه السلام نبيلك‌قوتی‌برله‌اوغلی بيرگان كولمكنی ايسندن بلدی يوزينه سورتدی كوزلری آچلدی آندن‌صوگ يعقوب‌عليه‌السلام‌اوزينگ‌جماعتلری‌برله‌مصرغه‌كيتدی آنده اون يدی يل حضرت يوسف برله برگه توردی آندن صوگ حضرت يعقوب‌وفات‌بولدی‌اوزينگ‌وصيتی‌بوينچه كنعان‌يرينه‌ايلتوب آتاسی اسحق عليه السلام يانينه دفن ايتلدی حضرت يعقوب وفات اولغاچ (٥٤) يلدن صوگ (١٢٥) ياشنده يوسف عليه السلام وفات اولدی يوسف‌عليه السلامنگ قبرشريفی موسی عليه السلام كلگانچه مصرده ايدی صوگره موسی عليه السلام حضرت يوسفنگ تابوتنی آلوب حضرت يعقوب يانينه ايلتوب كومدی .

۸ ایوب علیه السلام

حضرت اسحاقنک عیص اسملی اوغلینک نسلندن ایوب علیه السلام دنیاغه کلدی الله تعالی حضرت ایوبکه بالالر همده کوب مال بیردی صوکره الله‌تعالی آنی صنامق ایچون بالالرینی اولتردی، قویلرینی‌ودوه‌لرینی هلاك قیلدی ، آشلقلرینی حراب ایتدی حضرت ایوبکه بر آورو بیردی تنندن ایتلری چروب توشدی بتون گوده‌سینه قورتلر یابشدی ایوب علیه السلام بونلرنک بارچه‌سینه صبر ایتدی صوکره الله تعالی شفا بیردی سلامتلندی الله تعالی ماللرینی بالالرینی یا کیدن‌ایکی الوش‌ایتوب‌بیردی حضرت ایوب کورگان مشقتلرینک مکافاتینی آلدی وطوقسان یاشنده ایکان وفات بولدی

حضرت شعیب علیه السلام

حضرت شعیب علیه السلام بیك فصیح بیك بلیغ ایدی شونک ایچون‌خطیب الانبیاء دیوب آتالدی ناچار اشلرگه دایمچیلق‌قیلغان ایکه ومدین خلقینه پیغمبر بولدی آلارنی حق دینگه‌اوندادی حضرت شعیبنک سوزی بیك طاتلی اثرلی ایدی شولای بولسه‌ده قومینه حق دینگه کرمك نصیب اولمادی صوکره الله‌تعالی اول قومنک‌بارچه‌سینی اوت یاغدیروب‌هلاك قیلدی صوکره‌حضرت‌شعیب ایمان کیترگان کشیلر برله‌مکه گه‌باردی‌ایکی‌یوز یلدن آرتغراق‌یشا گاچ وفات‌بولدی .

باب ثالث

۹ موسی علیه السلام

حضرت موسی بنی اسرائیلدن یعنی حضرت یعقوب نسلندن عمران أسملی کشینک اوغلیدر حضرت یعقوبنک لقبی اسرائیل

اولغان ایچون بالالرینه بنی اسرائیل دیب ایتلدی بنی اسرائیل اون ایکی قبیله هر قبیله حضرت یعقوبنک بر اوغلینک نسلیدر بو اون ایکی قبیله‌نک بارچه‌سینه بریولی (اسباط بنی اسرائیل)دیب ایتلدی بنی اسرائیل حضرت یوسف زماننده مصرده ایدیلر مصرنک اصل خلقی قبطیلر اولوب بتقه تابونالر ایدی آلار بنی اسرائیلگه بیك دشمان ایدیلر بنی اسرائیل‌نی بیك حقارت قیله‌لر و آور ونچار اشلرگه بنی اسرائیلنی قوشه‌لر وبنی اسرائیلنک مصردن کیتولرینی استامیلر ایدی‌بنی اسرائیل حقارتدن قورتلمق ایچون مصردن قاچوب الله‌تعالی طرفندن وعده قیلنغان بابالرینک یورطی بولغان کنعان یرینه کیتونی تلایلر ایدی.

اول وقتده مصرنک پادشاه‌سینه فرعون‌دیلر ایدی غایبدن‌خبر ویرگوچیلر فرعونگه ایتدیلر بنی اسرائیلدن بربالا طوار وسینک دولتنک‌نک کیتوینه سبب بولور دیدیلر فرعون‌بنی اسرائیلدن‌دنیاغه کیلگان بالالرنی باریسنده اولتوررگه بیوردی هریرگه کشیلر قویدی بنی اسرائیلدن دنیاغه کیلگان ایر بالالرنی اولتره باشلادیلر.

اول وقتده حضرت موسی دنیاغه کلدی آناسی بوحالده‌حضرت موسی‌نبی الله صاقلار دیوب صاندوق اچینه قویوب نیل‌صوینه آتدی فرعون‌نک خاتونی صوده صاندوقنی کورگاچ توتوب آچوب قاراسه ایچنده بر بالا بار اول بالانی آلوب اوزینه اوغل ایتدی فرعوننک خاتونی بو بالانی ایمزرگه سود آناسی ازلتدی حضرت موسی‌نک آناسی اوزین بو بالانک آناسی ایکانون بلدرماینچه فرعوننک یورتینه باروب بالاسنی ایمزوب تربیه ایته باشلادیلر.

حضرت موسی اوسوب یتدی بر کون اورامده قبطیلردن بر کشی برله بنی اسرائیلدن بر کشی قچقرشالر ایدی حضرت موسی کورديده باروب قبطیغه صوقدی قبطی قضاء اولدی صوکره فرعوندن قورقوب مدین شهرینه کلدی.

شعيب عليه السلام نىڭ قزينى نكاحلندى برنيچه وقت مدينده توردى صوڭره خاتونى برله مصرغه كيتدى مصرغه بارغانده طور طاغينه اوچرادى الله تعالى آڭا پيغمبرلك ومعجزه ايتوب طاياق بيردى قرداشى هارون عليه السلامگه ده پيغمبرلك بيردى ايكسنى بر گه مصرغه الوهيت دعواسنده بولغان فرعونى هم قومنى حق دينگه اوندارگه بيوردى حضرت موسى قرداشى هارون برله مصرغه بارديلر فرعونى هم قومنى حق دينگه اونداديلر فرعون معجزه استدى حضرت موسى طاياقنى يرگه قويدى اژدها اولدى فرعوننى تختى برله يوتارغه قصد ايتدى فرعون حضرت موسى دن اوتندى حضرت موسى اژدهانى قولينه آلدى طاياق بولدى صوڭره فرعون بيك كوب سحرچيلر ييدردى. سحرچيلر بر يرگه چيغوب آغاچلرينى يپلرينى خلقغه يلان ايتوب كورستديلر حضرت موسى طاياقنى يرگه قويدى اژدها بولدى سحرچيلرنىڭ بارچه يلانلرينى يپلرينى يوتدى سحرچيلر بونى كوروب بارچه سى ايمان كتورديلر فرعون ايمان كتورمدى صوڭره موسى عليه السلامدن هم آڭا ايارگان بنى اسرائيلدن قورقه باشلاديلر بر كون فرعون بنى اسرائيلگه مصردن چيقارغه رخصت بيردى حضرت موسى بو كيچه ده بنى اسرائيلى مصردن آلوب چيقدى فرعون رخصت بيرگانينه بيك اوكندى آلارنىڭ آرتلرندن عسكر برله قووب فرعون اوزى چقدى موسى عليه السلام بنى اسرائيل برله سويس دڭزى يانينه كلديلر موسى عليه السلام دڭزگه تاياق برله صوقدى دڭزدن اون ايكى يولدن چقديلر فرعونده آلار آرتندن كردى بنى اسرائيل چيقوب يتگاچده صولر قاپلاندى فرعون عسكرى برله صوغه باتديلر.

آندن صوڭ حضرت موسى كنعان يرينى آلمق ايچون عمالقه خلقى برله صوغشماقچى بولدى بنى اسرائيل بز صوغشميمز ديديلر حضرت موسى نىڭ سوزينى توتماديلر حضرت موسى ياوز دعا

قیلدی. بنی اسرائیل (تیه) صحراسی دیگان یرده قرق یل قالدی هیچ بر یرگه کیته آلمادیلر شول وقتلرده موسی علیه السلام طور طاغینه باردی الله طرفندن تورات شریف ویرلدی حضرت موسی الله تعالی برله سویلاشدی شونک ایچون موسی علیه السلامگه (کلیم‌الله) دیب ایتلدی. حضرت موسی طورده وقتنده بنی اسرائیلدن سامری اسملی بر منافق بر بوزاو صورەتی یاصاب بنی اسرائیل شول بوزاو صورتینه تابنه باشلادیلر هارون علیه السلام بونلرنی بو اشلرندن طیارغه بیك ترشدی تکلامادیلر موسی علیه السلام طوردن قایتوب کوردی بیك آچولانوب بوزاو صورتینی دکزگه آتدی آنلرغه تورات شریفنی اوگراتدی بنی اسرائیل قرق یل تیه صحراسنده توردیلر بر یرگەده کیته آلمادیلر آندن صوڭ هارون علیه السلام وفات بولدی آندن صوڭ موسی علیه السلام تیه صحراسنده کنعان قرینه یقین یرده بنی اسرائیلنی یوشع علیه السلامگه تابشروب اوزی وفات بولدی وفات بولغانده حضرت موسی یوز یکرمی یاشنده ایدی.

۱ ۱۱ حضرت یوشع علیه السلام

موسی علیه السلامدن صوڭره اورنینه یوشع علیه السلام کیچدی حضرت موسی‌نك وفاتندن صوڭ بنی اسرائیلنی چولدن چیقاردی شریعه صوینك یانینه کیتوردی شریعه صونده کوپر هم کیمه یوق ایدی حضرت یوشعنك معجزه‌سی اوله‌رق شریعه صوندن کوچدیلر اریحا شهرینی آچدیلر بنی اسرائیل چولده یوردن قوتلدیلر بابالرینك کنعان یرینه کلدیلر حضرت یوشع بنی اسرائیلگه یکرمی سکز یل حکم ایتکاچ وفات بولدی.

۲ حضرت داود علیه السلام

بنی اسرائیل حاکملرندن اشموئیل علیه السلام زماننده بنی اسرائیل

عمالقه خلقی برله صوغشمق ایچون بر کشینی باش ایتوب قویونی تله دیلر
حضرت اشموئیل الله نك امری بوینچه طالوتنی باش ایتوب قویدی
صوڭره طالوت فلسطینغه باردی عمالقه عسکرینه قارشی توردیلر عمالقه نك
باشی جالوت اسملی بیك قوتلی بر کشی ایدی طالوتنڭ عسکرنده داود
علیه السلام بار ایدی جالوتنی اولتردی حضرت داود جالوتنی اولترگاچ بنی
اسرائیل آراسنده مشهور بولدی حضرت داودغه خلقنڭ محبتی آرتدی
طالوت بو اشکه کونله شدی حضرت داودنی اولترمکچی بولدی
حضرت داود صاقلانوب قوتلدی آندن صوغش آراسنده طالوت
وفات بولدی صوڭره بنی اسرائیل اون بر قبیله طالوتنڭ اوغلینه
یهودا قبیله سی حضرت داودغه ایاردیلر اشموئیل علیه السلام وفات
اولغاچ داود علیه السلامگه پیغمبرلك کلدی طالوتنڭ اوغلینه ایارگان
اون بر قبیله ده حضرت داودغه ایاردیلر حضرت داودغه الله طرفندن
زبور اسملی کتاب کلدی داود علیه السلام پیغمبر هم بنی اسرائیلنڭ
حکمداریده بولدی اوز زماننده قدس شریفنی پایتخت ایتدی حلب،
عمان، نصیبین آندن باشقه کوب شهرلرگه حکم ایتدی . حضرت
داودبیك گوزل تاوشلی ایدی طاولارده صحرالرده زبور شریفنی اوقیدر
ایدی ایشتکان کشیلرنڭ هوشلری کیته در ومبارك قوللرنده
تیمور بالاوز کبی یموشیدر ایدی بر کون روزه توتوب بر کون
آشیدر ایدی حاکم بولوب تورغان وقتنده آطنه ده بر کونی
عبادتکه برینی حکومتکه برینی خاتون وبالالرینڭ اشینه برینی
خلقغه وعظ ایتارگه برینی سیاحتکه برینیده الله دن قورقوب یغلارغه
بیلگوله گان ایدی قدس شریفده بیت المقدسنی یاصی باشلادی تمام
ایته آلمادی قرق یل حاکم بولوب توردی یتمش یاشنده وفات بولدی
اورنینه اوغلی حضرت سلیمان کیچدی .

٣ حضرت سليمان عليه السلام

حضرت سليمان آتاسى داود عليه السلام كبى پيغمبر هم حاكم ايدى آتاسينك وصيتى بوينچه بيت المقدسنى يدى يلده تمام ايتدى شرق و غرب طرفلرنده بيك كوب مملكتنى آلدى حكومتى بيك الوغ بولدى يمنده حكومت ايتكان مشهور بلقيس حضرت سليمان ايله كورشوب حضرت سليمانغه ايار دى سليمان عليه السلام آتاسى كبى قرق يل پادشاه بولوب تورغاچ آلتمش ياشنده وفات بولدى.

٤ حضرت الياس عليه السلام

الياس عليه السلام بنى اسرائيلگه پيغمبر بولدى اول وقتده بنى اسرائيل حق يولدن چيقغان ايديلر بعلبك حاكمى بعل اسمنده بر بت ياصاتقان شوكار تابنه‌لر ايدى الياس عليه السلام آلارنى بيك وعظ ونصيحت قيلدى معجزه كورساتدى اشانماديلر حضرت الياسنى بيك اذا وجفا قيلديلر حضرت الياس بر كون بولارنك ايچلرندن چقوب بر طاوغه بارب يالغز تورماقچى بولدى الله‌تعالى اول قومنك مملكتلرندن بركاتنى كوتاردى بيك قاتى آچلق بولدى حضرت الياسنى ازلب بارديلر آكا بيك يالوارديلر حضرت الياس دعا قيلدى الله‌تعالى بو بلانى كوتاردى همان حضرت الياسغه اشانماديلر الياس عليه السلام بو خلقدن بيك يالقدى آلارنك ايمانغه كيلوندن اميد كيسدى ايچلرندن چيقدى ياكادن يالغزلقنى اختيار قيلدى.

٥ اليسع عليه السلام

حضرت الياس عليه السلام اورنينه حضرت اليسع كچدى خلقنى

بیك وعظ ونصیحت قیله باشلادی صوکره حضرت الیسع گه نبی‌لك کلدی
بتقه تابونه تورغان بنی اسرائیلنی موسی علیه السلام‌نک شریعتینه اوندادی
کوب یللر قومینی اصلاح قیلورغه طرشدی بیك کوب وعظ و نصیحتلر
قیلدی قومی آنک سوزینی تکلامادیلر آرالارندن برنیچه‌سی ایمان
کیتوردی صوکندن آلارده دوندیلر گناهلی بولدیلر الله‌تعالی آلارنک
اوستینه آثوریه دولتنی ایرکلی قیلدی .

٦ یونس علیه السلام

حضرت یونس نینوا خلقینه پیغمبر بولدی آلارنی حق دینگه چاقردی
آرالرندن ایکی کشی ایمان ایتدی باشقه‌لری ایمان ایتمدیلر حضرت
یونس قومینه ایتدی الله طرفندن سزگه عذاب کله‌چك دیدی اوزی
آرالرندن چیقدی دجله صوی یاننده برکیمه گه کشیلر اولترغان‌ایدی
حضرت یونسده آرالارینه اولتردی کیمه اورنندن قوزغالمدی کیمه‌ده‌گی
کشیلر آرامزده بر گناهلی کشی باردر دیدیلر شونک ایچون
کیمه‌مز اورنندن قوزغالمی دیب قرعه صالدیلر حضرت یونسکه
چیقدی حضرت یونس الله‌دن اذنسز قومی آراسندین کیتکانی ایچون
خطا اشینی بلدی اوزینی دیکزگه آتدی الله‌نک امری بوینچه
دیگزده بالق یوتدی حضرت یونس قیلغان اشینه بیك اوکندی توبه
ایتدی الله‌تعالی توبه‌سینی قبول قیلدی بالق دیگزنک چیتنه چیقاردی
حضرت یونس‌نک قومی الله‌دن عذاب کیله‌چکنی آکلادیلر گناهلرندن
توبه ایتدیلر الله نک عذابندن قوتلدیلر حضرت یونسنی شهرگه آلوب
کلدیلر حضرت‌یونس کور ساتکان توغری یولدن بر نیچه
وقت آیرلمدیلر .

۷ شعیا علیه السلام

یونس علیه السلامدن صوک بنی اسرائیل آراسنده نچار اشلر کوبایدی

شعيا عليه السلام بونلری دنیاو آخرت عذابینک قاتیلغی برله قورقتدی بتلرغه تابنسا کز بوندی نچار اشلر قیلسا کز اللهنک عذابینه گرفتار بولورسزدیدی حضرت شعیا وعظنده حضرت عیسی نک کیلوینی ومحمد صلی الله علیه وسلمنک صفتلرینی و بنی اسرائیل نک پیغمبرلرنی اذاء وجفا قیلولرینی بلدردی کیله چکده بولهچق اشلردن خبر ویردی بنی اسرائیل شعیا علیه السلامنک توغری سوزینه اشانمدیلر حضرت شعیانی پچقی برله کسدیلر .

٨ حضرت عزیر و دانیال علیهما السلام

بنی اسرائیل تورلو تورلو نچار اشلردهبولدیلر اوزلرینی حق یولغه اوندا گان پیغمبرنی اذاوجفا قیلدیلر الله نک امری بوینچه شریعتدن طش اشلرنی اشلیلر ایدی الله تعالی آلارغه بابل شهرنده حکم قیلهتورغان بخت نصرنی ایرکلی قیلدی بخت نصر بنی اسرائیل دولتینی بتروب قدس شریفنی آلدی و بیت المقدسنی خراب ایتدی الوغلرینی توتب بابلـگه کیتوردی آلار آراسنده حضرت عزیر برله دانیال علیهما السلام بار ایدی بنی اسرائیل برنیچه وقت بابلده قالدی آندن صوک کلدانیدولتیبتدیبنی اسرائیلاسیرلـکدنقوتلدیلر بیتالمقدسنی یا کیدن یاصادیلر بنی اسرائیل قدس شریفکه قایتقانده تورات شریف بتونلای یادلرندن چقدی بخت نصر تورات شریفنک نسخهلرون یاندرغان وقوللرنده تورات شریفبرده قالمغان ایدی حضرت عزیر توراتنی کوکـلدن اوقب یازدردی نسخهلری بنی اسرائیل قولنده کوبایدی .

٩ زکریا علیه السلام

زکریا علیه السلام حضرت سلیماننک نسلندن ایدی بیت

المقدسده قربان چالو، تورات‌یاز و کبی‌اشلرنی اشلیدر ایدی الله‌تعالی حضرت زکریاغه پیغمبرلك بیردی زکریا علیه السلام قارت ایکان الله تعالی آڭا یحیی اسملی بر اوغل بیردی حضرت زکریا نڭ خاتونی ایساعنڭ قز قرده‌شی حنه اسملی خاتوندن حضرت مریم توغان. مریم زکریانڭ بالدیزی‌نڭ قزی بولغان حضرت مریم آناسی‌نڭ قرده‌شی بولغان ایساعنڭ یاننده اوسکان حضرت زکریا حضرت مریمنی بیت المقدسده اوزینه مخصوص بر بولمه‌ده تربیه قیلدی صوڭره حضرت مریم الله‌نڭ حکمی برله کیاوگه بارماینچه یعنی آتاسز بر بالا توغدردی یهودیلر اشانمادیلر زکریا علیه السلامغه افترا ایتدیلر صوڭره حضرت زکریانی اوترمکچی بولدیلر حضرت زکریا اول ظالم خلقنڭ آراسندن چیقوب قاچدی یولده بر آغاچ اچینه کردی آغاچ ایلان برابر کیسوب شهید ایتدیلر.

۱۰ حضرت یحیی علیه السلام

حضرت یحیی علیه السلام حضرت زکریانڭ قارتلقنده دنیاغه کلگان، الله‌تعالی حضرت یحیی گه نبی‌لك بیرگان خلقنی حضرت موسی شریعتینه اوندی ایکان آندین صوڭ حضرت عیسی یاڭی شریعت برله کلگاچ آنڭ شریعتنچه دینگه اوندی باشلاغان اول وقتده بنی اسرائیل‌نڭ پادشاه‌سی هردوس اسملی ایکان هردوس اوزینڭ قرنده شینڭ قزینی آلماقچی بولغان حضرت موسی شریعتنده قرده‌ش قزینی آلمق درست بولسه‌ده حضرت عیسی شریعتنچه درست بولمغان حضرت یحیی بو قزنڭ نکاحی سڭا درست توگل دیوب نکاح اوقمغان هردوس اوزینڭ کوز آلدنده حضرت یحیی‌نی بوغازلاتقان.

۱۱ حضرت عیسی علیه السلام

حضرت زکریانڭ خاتونی ایساعنڭ قز قرنداشی حنه عمران

اسملی کشینڭ خاتونی ایدی بیك کوب وقتلر بالا توغدرمدی اللهدن
بر بالا صورادی اگر الله‌تعالی بالا بیرسه بیت المقدسنڭ خدمتچیسی
ایتار من دیو نذر ایتدی الله تعالی آکا برقز بیردی اسمنی مریم
قویدی بیت‌المقدسکه کیتوروب قویدی مریم بیت‌المقدسده حضرت
زکریانڭ تربیه‌سنده اوسدی برکونی اللهنڭ امری برله حضرت
جبرائیل مریمنڭ یکندن اوردی حضرت مریم‌یوکلی بولدی حضرت
زکریانڭ خاتونی ایساع حضرت یحییٰ‌نی دنیاغه کیتورگاچ آلتی
آی صوکره حضرت مریمدن حضرت عیسی توغدی یهودیلر عیسانڭ
آتاسز توغانینه اشانمادیلر، حضرت مریمگه افترا قیلدیلر حضرت
عیسی بیشکده وقتده سویلاشدی من اللهنڭ قلی هم پیغمبری‌من دیدی
الله تعالی مکا کتاب بیردی و پیغمبر ایتدی قایده بارسامده
بنی مبارك قیلدی دیدی بو اشکه یهودیلر شاشدیلر صوکره حضرت
مریمگه تیمدیلر حضرت مریم یهودیلرنڭ شرندن قوتلمق اوچون اوغلی
حضرت‌عیسی‌نی آلوب قرنداشی حبیب النجار ایله مصرغه باردی اون ایکی
یل مصرده توردیلر آندن صوڭ ناصره قریه‌سینه کالدیلر حضرت‌عیسی
اوطز یاشنده ایکان پیغمبرلك کالدی الله‌تعالی انجیل اسملی کتاب ایندردی
یاڭی بر شریعت برله خلقنی دینگه اوندارگه امر قیلدی الله تعالی
حضرت عیسی‌غه اولولرنی ترگزمك، آنادن توغمه کوزسزلرنی کوزلی
قیلمق صو اوستنده یورمك کبی معجزه‌لر بیردی حضرت عیسی‌غه باری
اون ایکی کشی ایمان ایتدی بو اون ایکی کشیگه حواریون دیدیلر
حضرت عیسی علیه السلام حواریون ایله یاشرون یاشرون اولترشادر
ایدی یهودیلر هر وقت حضرت عیسی‌نی اولتررگه قصدقیلوب یوریلر
ایدی بر کیچنی حضرت عیسی حواریونی بیدی آلارغه ایتدی
(سزنڭ برکز بو کیچه طاڭ بولماسدن الوك مینی انکار ایدر
یهودیلردن بر آز آقچه آلوب بنی صاتار) دیدی صوکره آرالارندن

یودا شمعون اسملی بریسی یهودیلردن آقچه آلوب حضرت عیسی نگ طورا تورغان یرینی کورساتدی یهودیلر حضرت عیسانی اولتررگه باردیلر. الله تعالی حضرت عیسی علیه السلامنی کوکگه کوتاردی حضرت عیسانگ اورنون کورسه تکان شمعوننی حضرت عیسی دیب اولتردیلر، و آغاچقه قاداقلادیلار. حضرت عیسی دن صوگ، حضرت عیسانگ وصیتی بوینچه حواریون هر طرفغه جایلدیلر. حضرت عیسی نگ دینینی طاراتورغه طرشدیلر. حضرت عیسی دن صوگ نصارا دینی کوب یرلرگه یایلدی. کوب ملتلر خرستیان بولدی. حضرت عیسی علیه السلام کوکگه کوتارلگاچ دین اسلام ظاهر بولغانچه آلتی یوز یل قدر اوتدی بو قدر وقتده پیغمبر کیلمه دی اللهنگ وحیی کسلدی. انبیالارنگ اوّلی بارچه آدمیلرنگ آتاسی آدم علیه السلام. آخری بارچه مخلوقاتنگ خیرلوسی اولان خاتم الانبیاء محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم بو ایکی پغمبر آراسنده بیك کوب پیغمبر کیلگان حسابلرینی فقط الله تعالی بلور، بارچه سی اللهنگ سوکلو قوللریدر همه سینگ افضلی هم شریعتچه کاملره کی پیغمبرمز محمد المصطفی صلی الله علیه و سلمدر.

(۱) محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم

محمد صلی الله علیه و سلمنگ نسب شریفی

محمد صلی الله علیه وسلم عرب قومندن قریش قبیله سندن ایدی محمد صلی الله علیه و سلم عبدالله اوغلی عبدالله عبدالمطلب اوغلی، عبدالمطلب هاشم اوغلی، هاشم عبد مناف اوغلی، عبد مناف قصی اوغلی، قصی کلاب اوغلی کلاب مرة اوغلی، مرة کعب اوغلی، کعب

۱) اوشبو بابدن بدر واقعه سینه چه عالمجان البارودی اثری

لوئی اوغلی اوئی غالب اوغلی، غالب فهر اوغلی، فهر مالك اوغلی، مالك نضر اوغلی، نضر کنانه اوغلی، کنانه خزیمه اوغلی، خزیمه مدرکه اوغلی، مدرکه الیاس اوغلی، الیاس مضر اوغلی، مضر نزار اوغلی، نزار معد اوغلی، معد عدنان اوغلی، عدناندین صوڭ آدم علیه السلامگه قدرلی بیك آچیق بیلگولی دگلدر.

محمد صلی الله علیه وسلمنڭ آناسی‌نڭ نسب شریفی

محمد صلی الله علیه وسلمنڭ آناسی آمنه وهب قزی وهب عبد مناف اوغلی عبدمناف زهره اوغلی،

رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ دنیاغه کیلشی وتربیه روشی

رسول الله صلی الله علیه وسلم مکه شهرنده ربیع الاوّل آینڭ اون ایکنچی کوننده دوشنبه کون طاڭ وقتنده طوغدی میلادی تاریخ ایله بش‌یوز آلتمش توقزنچی یل آپریل اینده ایدی. آتاسی عبدالله شام کاروانی برله مدینه گه وارغانده رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ طوغوندین ایکی آی الوك مدینه‌ده وفات بولغان ایدی. باباسی عبدالمطلب محمددیو آتادی. وهم تربیه‌سینه شروع قیلدی مکه خلقی یاش بالالرنی مکه‌ده تو تماینچه ایموزملك وتربیه قیلمق ایچون سود آناسینه ویروب یخشی هوالی قرغه و آوللرغه یبارر لر ایدی. شول عادت اوزره رسول الله صلی الله علیه وسلمنی دخی بنو سعید قبیله سندن حارث اسملی کشینڭ خاتونی حلیمه گه ویروب یباردیلر حلیمه رسول الله صلی الله علیه وسلمنی ایمزدی وسود آناسی بولدی رسول الله صلی الله علیه وسلم بش یاشنده وقتنده آناسی وفات بولدی سکز یاشنده چاغنده باباسی عبد المطلب وفات بولدی باباسندین صوڭ رسول الله صلی الله علیه وسلمنی ابو طالب

تربیه ایتدی ابوطالب رسول الله صلی الله علیه وسلم‌نـنک آتاسی عبدالله
برله برتوغمه ایدی عبدالمطلب نـنک اوغلی ایدی اون ایکی یاشنده
چاغنده رسول الله صلی الله علیه وسلمنی ابوطالب شام شهرینه آلوب
وارماق بولوب سفرگه چیقدی شام ولایتنده بصری دیگـان شهرده
جرجیس اسملی بحیرا دیو مشهور راهب‌نـنک صومعه‌سی یانینه قوندیلر
بحیرا رسول الله صلی الله علیه وسلمنی هر وقت کولاگالاب یوری تورغان
بلوطنی کورگاچ ابوطالبگه (بو بالانی شامغه آلوب وارماغل یهودیلردن
زیان تیار بو بالا اخیرزمان پیغمبری بولسه کرك) دیو آگلاتدی
ابوطالب بحیرادین اول سوزلرنی ایشتکاچ رسول الله صلی الله علیه
وسلمنی مکه‌گه قایتاردی رسول الله صلی الله علیه وسلم یکرمی بش یاشنده
وقتده حضرت خدیجه بنت خویلد مالی برله سودا ایچون ینه شامغه سفر
قیلدی حضرت خدیجه‌نـنک سودا وکیلی میسره دخی برگه ایدی بو
سفرلری‌ده برکتلی بولدی وکوب فائده حاصل بولدی میسره یولده رسول
الله صلی الله علیه وسلمدن عجب اشلر کوردی قایتقاچ خدیجه‌گه سویلدی
بو محمد الامین تیکمه آدم بولمس عادتدن طش علامتلری بار دیو
آگلاتدی حضرت خدیجه اولده برتوش کوروب بیك بلوکلی بولغان
یقین قرنداشی ورقه بن نوفل دین یوراتمش ایدی (سن اخیر الزمان
پیغمبری‌نـنک خاتونی بولورسن) دیو یورامش ایدی شول سببدین
حضرت خدیجه زور امیدده تورادر ایدی اوشبو سفردین قایتقاچ
حضرت خدیجه رسول الله صلی الله علیه وسلمگه وارماق بولدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم ابوطالب وباشقه اروغلری برله کیگاش صوگنده
حضرت خدیجه‌نی نکاحلندی اول وقت حضرت خدیجه قرق یاشنده
طول خاتون ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلمنـنک ایـنک سوکلی
خاتونی اشبو (خدیجة الکبری) رضی الله عنها ایدی آنـنک اوستینه
رسول الله صلی الله علیه وسلم خاتون آلمادی قاسم، عبدالله اسملی ایکی

اوغلی، زینب، رقیه، ام کلثوم، فاطمه اسملی دورت قزی اوشبو خدیجه رضی‌الله عنهادن بولدی.

عربلرنـڭ ایسکی حاللری

رسول الله صلی الله علیه وسلم زمانینه قدر مکه عربلری مشرکلر وبتلرغه تابنوجیلر ایدی آرالرنده نصرانی ویهودی یوق حکمنده ایدی شعر ونسب علمندین باشقه علملری یوق ایدی آرالرنده یازو اوقوغان ویازو تانوغان کشی بیك آز ایدی آتالری ابراهیم پیغمبر علیه السلامدن قالغان کعبهء شریفه‌نی الوغ توتسه‌لرده اچینه واطرافینه بتلر قویمشلر ایدی ابراهیم علیه السلامدن قالغان دینني بوزغانلر ایدی لات، غزی، منات، هبل، یغوث اسملی مشهور بتلری وار ایدی آرالرنده بتقه تابنودن بیك آز کشی سلامت ایدی ولکن اوزلری زیره‌ك، یورکلی، جومارد، سوزگه اوستا، اویاتلی وناموسلی، توغری سوزلی، قوناقنی بیك حرمت ایتوچان، قرنداش وتوغانغه یاردم قیلوچان خلق ایدی آرالرنده قریش قبیله‌سی آرتغراق وقدرلیره‌ك قبیله ایدی وهم قریش اروغلاری آراسنده هاشم اروغی حرمتلیره‌ك اروغ ایدی.

رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ پیغمبرلـکینه قدرلی بولغان قسقه‌چه احوالی

محمد صلی الله علیه وسلم یاشلکندین کورکام خلقلی ایدی فقیرلرگه یاردملی وعاجزلرگه شفقتلی راست وهم آزسوزلی بیك ادبلی وهر اشنده بیك توغری ایدی مکه خلقی آراسنده بیك توغری وهر اشنده اشانچلی بولغانلقدین (محمد الامین) دیو آتاقلانغان ایدی یازو یازمادی وهم یازو اوقومادي هیچ کمدین علم اوگرنمدی حتي اول وقتده مکه

تیکراسنده‌اوگرا توردای اوقومشلی کشی‌یوق ایدی مکه خلقی آراسنده بتقه تابنمق عادت بولغان ایسه‌ده محمد صلی الله علیه‌وسلم اول اشدین پاك ایدی هیچ وقتده بتقه حرمت ایتمدی و آنکا سجده قیلمادی‌وقیلونی سویماس ایدی الله‌تعالی کوکلینه صالوبرله مکه یاننده‌غی (حرا) طاغنده آولاقده الله‌تعالی گه عبادت قیلور ایدی‌قایو چاقده نیچه کونلك آزق آلوب واریب عبادت برله اوتکارر ایدی قرق یاشنه قدرلی اوشبو روشده ترکلك ایتدی.

پیغمبرلك کیلشی

رسول‌الله صلی الله علیه وسلم قرق یاشینه ایرشکاچ الله‌تعالی طرفندین حضرت جبرائیل علیه السلام آرقلی وحی کلدی اوّل (اقرء باسم‌ربك الذی‌خلق) سوره‌سینی حضرت‌جبرائیل رسول الله‌صلی الله علیه‌وسلم گه اوقودی اوّلگی و حی وهم اوّل اینگان سوره اوشبو سوره بولدی الله تعالی‌دن خلقنی اسلام دینینه اوندارگه بتلرغه عبادت قیلودن طیارغه بیوروق کلدی شول وقتده رسول الله صلی الله علیه‌و سلمنك پیغمبرلکی ظاهر بولدی وشول وقتدن اوق مکه خلقینی دینگه اوندای باشلادی.

پیغمبرلك کیلکاچ مکه‌ده‌گی احوالی

محمد صلی الله علیه وسلمگه حضرت جبرائیل علیه السلام وحی کلتوره باشلادی کیرك بولغان صاین الله‌تعالی‌نك سوزینی (قرآننی) ایت آیت ایندرر ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم الله تعالی‌نك بیور غنچه خلقنی دینگه اوندای باشلادی اوّل باشده بتلرغه عبادت قیلودن طیوب الله تعالی گه خاصلاب عبادت قیلورغه واوزینی‌راستلارغه دیملر ایدی (لااله‌الاالله محمدرسول الله) دیو اقرار ایتوگه بیورر

ایدی و آز آز اینگان قران آیتلرینی خلقغه اوقور ایدی باشده‌رق
ایمان کلتروچی آز بولدی قریش قبیله‌سی آتا بابا دینندن چقمایمز
ایسکیدن عبادت قیله کیلگان بتلرمزنی تاشلامایمز دیدیلرور. ول الله
صلی الله علیه وسلمگه تورلی تورلی جفالر قیلدیلر وایمان کیلتورگان
صحابیلرگه‌ده جفا تیگوررگه طرشدیلر ایمان کلتورمش صحابیلرکوب
جفا و بلا کورسه‌لرده چدادیلر وایماندین دونمادیلر وهم رسول الله صلی
الله علیه وسلم مکه کافرلر ینگ تورلی تورلی جفاو بلالرینه صبر ایدب
هنوز دینگه اوندار ایدی هرکمنی یومشاقلق برله وعظ ونصیحت ایدر
ایدی کورکام خلقغه دیملر وجاهلیت زماننده بولغان یمان خلقلردین
عقلغه وانسانیتکه خلاف اشلردین طیار ایدی بتلرنگ بر نرسه‌گه‌ده
یاراقسزلقینی، عبادتنگ باری الله‌تعالی گه گنه تیوشلی ایدوکنی آچیق آچیق
ایتور ایدی خلقنگ قارشوینه قاراب حقنی ایتودن وحقغه اونداودین
توقتاماس ایدی پیغمبرلـکینه معجزه سوراغان کشیگه تورلی معجزه‌لر
کورساتور ایدی بایتاق آدملر قرآن آیتلرن ایشتـکاچ بو آیتلر
برده آدمی سوزینه اوخشامای البته الله تعالی دین اینگان بولور دیو
یلوب ایمان کلتوردیلر وقایولاری رسول الله صلی الله علیه وسلمنگ
باشلـکندین بیرو کورکام خلقلی دنیاغه اخلاصسز هراشنده‌توغری عمرنده
اصلا یالغان سویلمه‌گان کشی بولغانلقندین البته بو سوزلریده راستدر
دیوب اشانوب ایمان کلتورگان‌وقایولاری محمد صلی الله‌علیه وسلمنگ
علمینی کورب وتورلی تورلی حکمت سوزلرینی ایشدوب ایمان
کلتوردیلر چونکه محمد صلی الله علیه وسلم‌مکه خلقینگ کوز آلنلرنده
توغوب اوسکان وبر یرگه‌ده وارب علم اوقغان دگل ایدی عالملر
برله اولتورداش بولغانی‌یوق وهم کتاب اوقرغه اوگرنمگان ایدی
شولای بوله تورورب بو قدر علم کورساتوی اوّلـگی پیغمبرلرنگ
(علیهم السلام) و آنلرنگ امتلرینگ حاللرینی بلدروی و آخرت

حاللرینی بیان ایتوِوی الله تعالینی تانو تماقی وخلق توزایتمك اوچون بولغان نصیحتلری وحی برله بولمغانده اوزندینگه بولوی ممکن دگل ایدی اوشبو اشلرنی انصاف برله اویلاغان کوب آدمیلر ایمـان کلتورر ایدیلر مکه‌نـنگ اوز خلقندین باشقه مدینه شهرندین و باشقه چیت یرلردین کلوب ایمان کلترو چیلر واسلامغه کیلو چیلر کوبایمکده ایدی‌وبو لك بولك الله تعالی دین حضرت جبرائیل علیه السلام آرقلی قرآن اینمکده ایدی هر اینگان سوره و آیتلرنی رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابیلرگه اوقور و آنلرغه اوگراتور ایـدی وهم وحی یازوچیلرینه یازدره وارر ایدی ایمان کلتوروچیلر واسلام دینینه کروچیلر کون بکون آرتسه‌ده مشریکلرنـنگ وقریش قومینـنگ قارشیلقلری وجفالری هنوز کوب ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلمنـنگ اوزینه وصحابیلرغه تورلی تورلی جفاو بلالر کورساتورلر ایدی

اوّلدین اسلامغه کرگوچیلر ومکه‌ده ایمان کلتورگوچیلر: ایرلردین اوّل ایمان کلتورگوچیلر ابوبکر الصدیق، خاتونلردین خدیجة الکبری صبیلردین علی ابن ابی طالب، آزادلولردین زید بن حارثه رضی الله عنهم ایدی ابوبکر الصدیق رضی الله عنه بیك عاقل توغری فکرلی کمسنه ایدی شونـنگ ایچون جاهلیت وقتنده‌ده اصلا بتلرغه محبت. ایتماینچه آنلرنی‌یمان کوروب برحق دین بولسه ایدی دیو کوکلی برله ازلانمکی بار ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلمنی اوّلدین اشانچلی راست سوزلی توغری اشلی دیو بیك آرتق بیله ایدی شول سببدین باشده‌وق برده توتقارسز ایمان کلتوردی وهم کوب صحابیلرنـنگ ایمانغه کلولرینه سبب بولدی بونلردین صوگ ایمان کلتورگوچیلر اوشبولردر: عثمان بن عفان، عبدالرحمن بن عوف، سعد ابن ابی وقـاص، زبیر بن العوام طـلحه بـن عبید الله رضی الله عنهم بونلردین صوگ ابو عبیدة بن عبدالله

ابن‌الجراح، سعید بن زید، خباب بن الارت، ابو سلمة بن‌عبدالاسد، عثمان بن مظعون، عبدالله بن مسعود. بلال حبشی، صهیب رومی، عمار بن یاسر و آناسی سمیه، حضرت عمرنڭ قرنده‌شی فاطمه بنت الخطاب ایدیلر رضی‌الله عنهم بونلردین صوڭ حمزه بن عبد المطلب وعمر بن الخطاب ایمانغه کلدیلر.

حضرت حمزه بن عبد المطلب رضی الله عنه‌نڭ ایمانی

نبوتدین آلتنچی یلده بر کون ابو جهل رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلمگه اوچراب یمان سوزلر ایتوب تخفیف ایتدی رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سوز دیمای صبر ایتدی رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم‌نڭ عمی حضرت حمزه اول وقت ایمان کلتورمگان ایدی‌شول کوننی قردن قایتقاچ ابو جهل‌نڭ ادبسزلکنی حضرت حمزه‌گه بر جاریه سویلدی حضرت حمزه هنوز ایمان کلتورمگان بولسه‌ده‌رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم ایچون ابو جهلگه بیك آچیغلانوب قریش آراسنده توغری کلتوروب منم قرده‌شم اوغلینی سن نیچون سوکدڭ دیدی واوق جایه‌سی برله ابو جهل‌نڭ باشینی یاردی ابو جهل‌ده قریش آراسنده کبرلی واعتبارلی آدم اولدقندن آنی یاقلاب بعض کافرلر حضرت حمزه گه یابشمق بولسه‌لرده ابو جهل توقتاتدی حمزه‌نڭ‌قرنده‌شی اوغلینه تلم تیدی آچیغلانسه‌ده عیب دگل دیدی فی الحقیقة ابو جهل حضرت حمزه‌نڭ مسلمان بولوندین قورقا ایدی. آنڭ خاطرون صاقلاب اوز آرالرندین چیقارماسقه طروشه ایدی. چونکه‌حضرت حمزه بیك یوره‌کلی بهادر، سوزی اوتکون قریش آراسنده قدرلی کشی ایدی مسلمان اولسه مسلمانلر ایچون بیك زور آرقه‌بولورلق ایدی حضرت حمزه ابو جهل‌نڭ باشینی یارغاندین صوڭ رسول‌الله صلی الله علیه وسلم یانینه واروب واقعه‌نی سویلدی رسول‌الله صلی‌الله علیه

وسلم ایمان کلتورسه شادلاناچاقینی حضرت حمزه‌گه آکلاتدی حضرت حمزه فی الحال کلمهٔ شهادتُ ایتوب ایمان کلتوردی.

حضرت عمر رضی‌الله عنه‌نک ایمانی

حضرت حمزه ایمان کلتورگاچ مسلمانلر بیك شادلاندیلر مسلمانلرغه حضرت حمزه رضی الله عنه بیك زور قوت بولدی قریش بو واقعه‌دین صوک بیك حسرتلندیلر (بولای بولسه محمدنک ایشی بیك کوبایه اشلری قوتلنه تیزرك بر علاج قیلا) یق‌دیو سویلشدیلر هر بر تورلی مکر ایتوب کوردیلر . ابو جهل محمدنی اولتورمکدین باشقه چاره یوقدر هر کم آنی اولتورسه بوقدر توه‌وآلتون‌ویررمن دیو قزقدردی حضرت عمر رضی‌الله عنه اول وقتده ایمان کلتورمگان ایدی وهم قریشنک کیکاشنده ابو جهل سوزینه قارشو (بو اشنی مندین باشقه کشی قیله آلماس) دیو اورنندین قوزغالدی قریش‌یاق یاقدین حضرت عمرنی بیللندیردیلر وکوتاردیلر وشوندن‌اوق‌حضرت عمر قلچینی آلوب رسول الله صلی الله علیه وسلمنی ازلاب کیتدی یولده قز قرنده‌شی فاطمه بنت الخطابنک وکیاوی سعید بن‌زیدنک ایمان کلترولرون ایشدوب بیك آچیغلانب اوّل آنلرنک‌اولرینه کیتدی، آنلرخباب‌بن الارت رضی‌الله عنه دیگان‌صحابیدن سوره‌ٔطه اوگرانوب واوقب اولترر ایدیلر عمرنک بیك شدت وغیرت برله کلگانینی کورگاچ‌اوق کلام‌شریف‌یازغان کاغدلرین‌یاشوردیلر خباب‌ده‌اونک‌بر پوچماغینه‌قاچدی‌عمر «نی‌اشلاب‌اولتره‌ایدکز نی‌اوقی ایدکز » دیو بیك شدت برله صورادی بونلر « بر نرسه‌ده یوق » دیسه‌لرده عمر «سز محمدنک سحرینه آلدانغان ایکانسز »دیو کیاوی سعیدنی‌یاقاسندین تو توب یرگه صالدی خاتونی فاطمه آرالامق بولغاچ

عمر آننگ یوزینه صوغوب یوزینی قاناتدی قرندەشی فاطمه رضی الله عنهانـنگ یوزی قب قزل قانغه بویالغاچ عمرنـنگ شفقتی کلدی آچیغی باصولدی فاطمه غیرت دینیەگه کلوب ای عمر الله دین قورقمایسکمو بو قدر معجزه کورستکان پیغمبرگه اینانمایسنگ مونه من وایرم الحمدلله دین اسلام برله مشرف اولدق باشمزنی کیسار ایسا کده قایتمایمز دیو کلمهٔ شهادت کلتوردی عمر آبتراب کیتدی وکوکلینه بر اثر حاصل بولدی اوتروب شول اوقوغان کتابنکزنی مکا کورسانکز دیو صورادی فاطمه سورهٔ طه یازغان کاغدنی چیقاروب ویردی عمر همان اوقودی (له مافی السموات ومافی الارض وما بینهما وما تحت الثری) آیتینه ایرشکاچ اویلاب توردی آندین صونگ (لا اله الاهو له الاسماء الحسنی) آیتینی اوقودی وبر آز اویلادی بو آیتلرده بولغان فصاحت ومعانی اثر ایتدی طاقتسز بولدی شوندەاوق (اشهد ان لااله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله) دیو ایمان کلتوردی مونی اشتو برله بوچماقغه قاچقان خباب سیکروب چیقوب تکبیر ایتدی یا عمر سکا بشارت رسول الله صلی الله علیه وسلم (ای الله! دین اسلامنی ابوجهل برله یا که عمر برله عزیز ایت) دیو دعا ایتکان ایدی بو دولت سیکا نصیب اولدی دیدی شول ساعتده عمر رضی الله عنه خباب رضی الله عنه برله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورینه کیتدیلر یراقدین کورگان مسلمانلر عمر رضی‌الله عنەنـنگ قلچ برله کلوندین قورقوب رسول الله‌صلی الله‌علیه وسلم یانینه یالغوز کروندین قورقسەلرده رسول الله صلی الله علیه وسلم‌گه حضرت جبرائیل علیه السلام وحی کلتروب حضرت عمرنـنگ ایمان کلتوردیکنی بلدرگان ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم کتوب‌توره ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورینه کروب آلدینه تز چوکدی رسول الله صلی الله علیه وسلم یا عمر ایمان کلتور دیدی

حضرت عمر حاضر تمام اخلاص ایله کلمهٔ شهادت اوقودی مسلمانلرغه بیك زور شادلق حاصل بولدی همه‌سی بردن تکبیر ایتدیلر تکبیر آوازی مکه‌نک اوراملرینه ایشدلدی.

رسول الله صلی الله علیه وسلمگه وصحابیلرغه بیك یمان جفا قیلغوچی مکه کافرلرینک مشهورلری والوغلری اشبولر ایدی: ابوجهل، عمرو بن هشام، ولید بن‌المغیرة، عتبة بن ربیعه، شیبة ابن ابی معیط، عمارة بن الولید، امیه بن حلف، عاص بن وائل، حارث بن قیس، اسود بن عبد یغوث، اسود بن‌المطلب آخرده بو بدبختلر خوار وذلیل بولب هلاك بولدیلر.

قریشنک بنی هاشمنی قسولری وشعب ابی طالب

مکه کافرلری دین اسلامنک هر یاقغه تارالوندین وخلقنک اسلامغه کروندین بیك قورقالر ایدی هر وقت اسلامنک یوزگه چیقوینه آرقلی کله‌لر هر کمنی ایماندین بیزدررگه طرشالر ایدی ابو طالب وباشقه بنی هاشم قبیله‌سی بارچه‌سی اسلامغه کلگانی کلمگانی رسول الله صلی الله علیه وسلمنی وباشقه مسلمانلرنی کافرلر شرندین ساقلرغه طرشور ایدیلر ولکن دین اسلام کوندین کون کوبایمکده وهر طرفده اسلام خبری ایشدلمکده وتورلی یاقدین خلق مکه‌گه کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلمنی کورب قرآن ایشدوب اخلاص ایدوب ایمان کلتورمکده ایدی بو اشدین مکه کافرلری بیك قایغوده ایدیلر پیغمبرلکدن بشنچی یلده کافرلردین کوب جفالر کورگاچ رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابه‌لرگه حبش مملکتینه هجرت ایتمك ایچون اذن ویردی حبش پادشاهی اصحمه بحری اسملی نجاشی دیو مشهور پادشاه اولوب نصاری دیننده ایدی آلنلی آرتلی بایتاق صحابه‌لر آنده واردیلر عثمان بن عفان، وزوجه‌سی رسول الله صلی الله علیه وسلمنک قزی رقیه، وزبیر بن العوام، عثمان بن

مظعون، عبدالله بن مسعود، عبدالرحمن بن عوف جعفر ابن ابی طالب وغیریلر وارمش لر ایدی رضی الله عنهم نجاشی صحابیلرنی بیك قبول ایتدی و قوناق قیلدی باره باره حبش مملکتنده مسلمانلر بایتاق جیلدیلر مکه کافرلری آرتلرندین وارب نجاشینی وسوسه قیلوب صحابیلرنی مکه گه قایتاروب بیارورگه صوراسالرده نجاشی ایرك ویرمدی. نبوتدین یدنچی سنه ده بر کون ابو جهل و باشقه کافرلر اتفاق ایتدیلر که هاشم اروغی کم بولسه ده، آنلر برله و بارچه مسلمانلر برله آلش ویرش ایتمایک قز آلش قز ویرش قیلمایق آنلردین هرتورلی معامله نی کسایك دیو اوز آرا اتفاق ایدشوب منصور بن عکرمه دیگان کشیدن عهد نامه یازدردیلر اول نامه نی کعبه اچینه آسوب قویدیلر و هم هاشم اروغی برله معامله نی اوزدیلر بواش هاشم اروغینه و باشقه مسلمانلرغه بیك آغر بولدی بارچه سی ابو طالب محله سینه ییلوب ترور ایدی بازارغه بارسه لر تورلی حقارت کورر ایدیلر کافرلر بونلرغه تیوشلی بها برلن گنه نرسه ساتماس ایدیلر مسلماننی قایده کورسه لرده قوللرندین کلگان قدر جفا قیلور ایدیلر ایکی یلدین آرتغراق اوشبو روشده حبسده تورغان کبی توردیلر.

آی یارلمقی

نبوتدین سکزنچی سنه ده قریشنگ بعضلری رسول الله صلی الله علیه وسلمگه ایتدیلر که اوشبو تولغان آی یارلسون دیو معجزه صورادیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم دعا قیلدی آی ایکیگه یارلدی بر یارطیسی حراتاغینگ برطرفنده ایکنچی یارطیسی ایکنچی طرفنده کورندی اشبو قدر بیوك معجزه کورسه لرده هنوز ایمان کلتورمدیلر قایولری سحرچی قایولری باغوچی فلان دیو هیچ اوخشاوسز بهتان وافترالر قیلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلمنگ عمی (آتاسی برله بر توغمه سی)

ابولهب وخاتونی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلمگه و بارچه مسلمانلرغه بیك دشمان ایدیلر ابوجهل ولیدبن المغیره‌لر برله اتفاقده بولغان حالده هلاك بولدیلر نبوتدین اوننچی سنه‌ده جبرائیل علیه السلام وحی کلتوردی وایتدی که کافرلرنڭ کعبه اچنده گی عهد نامه‌لرنده گی یازولرین کییه آشادی الله اسمندین باشقه برحرف قالمدی رسول الله صلی الله علیه وسلم بو خبرنی عمی ابو طالبکه سو یلدی ابو طالب کافرلرگه واردی واوشبو خبرنی ایتدی وهم ایتدیکه «محمدنڭ اوشبو سوزی راست بولسه سزده انصاف ایدڭز بزنی بو قدر تارلقده توتماڭز اگر یالغان بولسه منده سزنڭ طرفڭزدین بولورمن محمدنی تاشلارمن» دیدی.

هجرتدن صوڭغی احوال مبارکه

رسول الله صلی الله علیه وسلم مکه‌ده مشرکلردین اوزینه وایمانغه کلمش صحابیلرغه تورلی جفالر وچدامسز اذالر کورگاچ ومکه‌ده کره‌گنچه دین اسلامنی یوزگه چیقارو قیون کورنگاچ مدینه شهرینه کوچدی مدینه شهرنده اوّلدین ایمانغه کلمش صحابیلر کوبایگان ایدی آنلر بیك شادلانوب اتفاق برله قبول ایتدیلر الوغ وکوچك ایر وخاتون رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ کلمکینه زور شادلقلر ایتدی مکه‌دن کوچکان صحابیلرنی بولشوب اولرینه آلوب تربیه ایتدیلر.

رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه‌گه بش چاقرم چمالی (قبـا) دیگـان یرده مسجد صالدی رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزی وصحابیلر برگه اشلاب تمام ایتدیلر دین اسلامده صالنمش اوّلـگی مسجد اوشبو قبا مسجدیدر صوڭره مدینه شهرنده ایکنچی مسجد صالدیلر. مکه‌ده واطرافده اولغان مسلمانلر مدینه‌گه کوچوب بایتاق مسلمان یبولدی کون بکون ایمان کلتورو چیلر اسلامغه کروچیلر کوبایه باشلادی مسلمانلرنڭ حاللری قوتلنه باشلادی دین اسلام خبری کوب یرلرگه ایشدلدی یراق یرلردین کلوب دین وشریعت اوگرانوب

اذن برله یرلرینه قایتوچیلر وار ایدی مدینه‌لك صحابیلرده دین اسلامنی کوچایتورگه بارچه مسلمانلرغه یاردم ایتارگه بیك تروشدیلر شول سببدین آنلرغه (انصار) دیو اسم ویرلدی یاردمچیلر دیمکدر. مکه طرفندین کوچوب کلمش صحابیلرچین باشده اسلامنی قبول ایتوچیلر واسلامنی صاقلاوچیلر ایدی آنلرغه (مهاجرون) دیو اسم ویرلدی کوچوچیلر دیمکدر. رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه‌گه کلگاچ دخی سوره سوره آیت آیت قرآن اینار ایدی صحابیلرگه اوگراتوب وحی یازوچیلرغه یازدره وارر ایدی مکه‌ده اینگان سوره وآیتلرگه (سورهٔ مکیه) (آیة مکیه) مدینه‌ده اینمشلرینه (سورهٔ مدنیه) (آیـة مدنیه) دیولدی.

رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ مشهور غزوه (صوغش) لری

رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه شهرینه کوچکاچ مکه کافرلرینڭ دشمنلقلری آرتدی حسدلری کوچایدی مسلمانلرنڭ کوبایمکندین وکوچلری آرتمقدین بیك قورقوده ایدیلر نیچوك بولسه‌ده رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ اوزینه وباشقه ایمان کلتورمش آدمیلرگه تورلی یاق برله ضرر قصدنده بولدیلر چیتده‌گی عربلرگه خبرلر یباروب مسلمانلرنی هلاك ایتو ارادهسنده بولدیلر شونڭ ایچون الله تعالی صوغش برله بیوردی رسول الله صلی الله علیه وسلم وصحابیلر مکه کافرلرینه وغیریلرگه صوغش ایتدیلر. رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ مشهوررهك صوغشلری اشبولردر: بدر صوغشی، احد صوغشی، خندق ــ احزاب صوغشی، خیبر صوغشی، فتح مکه، حنین صوغشی، تبوك صوغشی.

بدر صوغشی

بدر صوغشی هجرتدین ایکنچی یلده بولدی مسلمانلرنڭ صانی اوچیوز اون اوچ ایدی مکه کافرلری مڭ قدر وار ایدی بوصوغشده بیك زور صوغش بولوب مسلمانلر غالب بولدیلر

وبیك کوب غنیمت مالی برلان یتمش کشی اسیر آلدیلر مسلمانلرننگ یگ زور دشمانی بولغان ابو جهل ده بو صوغشده اولترلدی رسول الله صلی الله علیه وسلم ننگ قرنده شی حضرت حمزه ایله حضرت علی کرم الله وجهه بو صوغشده بیك بهادرلق کورستدیلر بو صوغشده بولغان صحابه لر (اصحاب بدر) دیو مشهور در بو یلده قبله بیت المقدسدن کعبة الله غه ایلندی رمضان روزه سی زکات، فرض اولدی وصدقهء فطره واجب بولدی.

احد صوغشی

احد مدینه گه یقین بر طاغ بولوب باشقه تاغلرغه توتاش بولمغانغه احددیب آتالمشدر. هجرتننگ اوچنچی یلنده بدر صوغشنده بوزیلوب قایتقان مشرکلر بیك کوب عسکر ییغوب مسلمانلردن اوچ آلمق ایچون مدینه گه کلگان وقتده اهل اسلامغه احد تاغنده اوچراب شونده صوغشدیلر بو صوغشده مسلمانلر غالب بولغانده غنه صحابه لر رسول الله صلی الله علیه وسلم ننگ، بیورغینه باشقه چه بولغانلقلرندین کافرلر اوستون بولدیلر لکن بو اوستونلکدین کافرلرگه فائده کورنمدی بونده حضرت حمزه بن عبدالمطلب برله برگه یتمش کشی شهید بولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم ننگ مبارك یگاغی برله ایرنلری یاره لندی بو یلده شراب اچمك حرام قیلندی رسول الله صلی الله علیه وسلم بو یلده حفصة رضی الله عنها ایله زینب بنت حزیمة الهلالیه نی جفتلندی.

خندق صوغشی

هجرتننگ بشنچی یلنده قریش کافرلری اتفاق برله قرده غی وشهرده گی عربلردین اون مگ قدر عسکر ییوب مدینه نی بوزمق ودین اسلامنی بترمك ایچون مدینه گه کیتدیلر بولارننگ بوفکرن اهل اسلام ایشتکاچ سلمان فارسی (رضی الله عنه) ننگ فکری برلان رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحاب برلن برگه جیولوب مدینه ننگ چیتلرینه برتیرن

قناو (خندق) قازدیلر مشرکلر مدینه‌نی محاصره قیلغانده مسلمانلر خندق آرقلی یبارماس ایچون صاقلادیلر بو وقتده مشرکلر یگرمی کوندین آرتق محاصره قیلب تورديلر مدینه‌ده آچلق بولوب صحابه‌لرگه بیك آغرلق کلگان بولسه‌ده بر آزدین مشرکلرده آچلق بولدی.

کافرلر مدینه‌نی محاصره وقتنده بر کیچنی بیك قاتی توزانلی توفراقلی ییل چیغوب کافرلرنك چادرلرین باش اوستلرینه کیتروب توزدردی کافرلر اوزلری بارچه‌سی آنده مونده تارالدیلر بو ییل مسلمانلرغه ضرر بیرمدی فقط الله تعالی طرفندین کافرلر اوستینه یبارلگان عذاب بولدی بو صوغشده عربلرنك بهادری بولغان عمر بن عبدودنی حضرت علی کرم الله وجهه قلچی ایله ایکی کیسك قیلدی.

حدیبیه واقعه‌سی

هجرتنك آلتنچی یلنده رسول الله صلی الله علیه وسلم‌نك دورتیوز قدر صحابه برلن مکهٔ مکرمه‌نی طواف ایچون مکه یولینه چیقوب و یانلرنده بر ر قلچدین آرتق قورال آلماسقه قوشدی مکه‌گه یقین یرده حدیبیه‌گه یتکاچ رسول الله صلی الله علیه وسلم مکه خلقینه « مکهٔ مکرمه‌نی طواف ایچون کله‌مز » دیو بلگرتمك ایچون عثمان بن عفان رضی الله عنه‌نی یباردی مشرکلر « طواف قیلمقچی بولسنك اوزنك طواف قیل باشقه‌لرگز غه رخصت یوق » دیدیلر عثمان رضی الله عنه (رسول الله طواف قیلماینچه یالغز طواف ایتمیم) دیگاچ مشرکلر حبس ایتدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیه وسلمگه ایشدلگاچ اصحاب مشرکلرنك جزالرین بیرایك دیوب بیعتلرین یاثارتدیلر مشرکلر بو حالنی بلگاچ اشنك نچار بولاچاغینی بلوب بر معاهده یاصادیلر بو معاهده‌گه: بو یل حج قیلماینچه مسلمانلرنك مکه‌گه کرولری کیله‌سی یلغه قالمق، اون یل ایکی آراده صوغش بولماسسزلق، حج وقتنده مسلمانلر حج قیلغانده کافرلر کعبه‌نی بوشالتمق اسلام طرفندین قریش طرفینه کوچکانلر قبول ایدیلوب قریش

طرفندین اسلام طرفینه مسلمان بولوب چقغان کشی قبول قیلنمازلق کبی شرطلر کردی. بو معاهده اولده مسلمانلرغه بیك آغرتویولسه‌ده صوڭندین مسلمانلر ایچون بیك کوب فائده‌سی بولدی.

خیبر صوغشی

هجرتنڭ یدنچی یلنده محرمنڭ اورتالقنده رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبر قلعه‌سن آلمق ایچون صحابه‌لر برله کیدوب اون کون محاصره قلیب تورغاچ آلدیلر بو صوغشده مسلمانلردین اون بش کشی شهید بولوب یهودیلردین طوقسان اوچ کشی تلف بولدی. یهودیلرنڭ الوغلرندین صفیه بنت حیی اسیرلر اچنده اولوب بویلده رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه‌نی جفتلندی.

فتح مکه ونقض صلح

حدیبیه صلحنده بنو خزاعة رسول الله صلی الله علیه وسلم عقدنده بولوب بنو بکر قریش یاغنده ایدیلر هجرتنڭ سکزنچی یلنده بنو بکر قریشلرنڭ بعضیسی برلن برگه‌له‌شوب خزاعه برلن صوغشوب خزاعه‌دین برنیچه ذاتنی اولتوردیلر بوسببدین حدیبیه صلحی بوزلدی بوندین صوڭ رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابه‌لردین اون‌مڭ کشی برلن مکه‌نی آلمق ایچون مدینه‌دین چیقدی مکه گه کیلوب یتکاچ مکه خلقینڭ باشی ابوسفیان ایمانغه کلدی بوسببدین مکه خلقی بر آز قارشی تورسه‌لرده نی اشلرگه بلماینچه تابشرلدیلر ۲۰ رمضان جمعه کون ایدی.

حنین صوغشی

رسول الله صلی الله علیه وسلم مکه‌نی فتح قیلغاندین صوڭ طائف برلن هوازن قبیلیه سی مکه‌نی مشرکلر قولنده قالدرمق ایچون برگاله‌شوب

مسلمانلرغه قارشی صوغشقه چیقدیلر بونی ایشتکاچ رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه‌دین کیلگان اون مک و مکه‌دین ایکی مک صحابه برلن حنین‌گه چقدیلر بو وقتده صحابه‌لردین بعضیلری بو قدر عسکر برلن مغلوب بولمامز دیدیلر عسکر کوبلکینه عجب ایتدیلر بو سببدن (ویوم حنین اذ اعجبتکم کثرتکم فلن تغن عنکم شیئا) آیت کریمه‌سی ایندی صوغش وقتنده اهل اسلام کافرلردین قورقوب حنین‌دین قاچه باشلادیلر بعض روایتده فقطرسول الله‌صلی‌الله علیه وسلم برلن تو‌سون توتوب عباس (رضی الله عنه) اورنلرنده قالدیلر باشقه‌لر بارسیده آرتقه کیتکان ایدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بونی کورگاچ حضرت عباسکه قچقر قایتسولر دیگان عباس(رضی الله عنه) قچقردی وصحابه‌لر قایتوب بیك قاتی‌صوغشقاچ مشرکلرنی اولترگاندین باشقه آلتی مک اسیر آلدیلر وبیك کوب غنیمت مالی آلدیلر.

تبوك صوغشی

هجرتنک توقزنچی یلنده رجب آینده رسول الله صلی الله علیه وسلم خلقغه صوغشقه حاضرلنرگه قوشدی بو وقتده یمش‌نک حاضر یتوب کیله تورغان‌وقتی بولغانغه‌صحابه‌لرگه حاضرلنمك آغر بولدی شوکار کوره بو عسکرنی (جیش العسرة) دیوب آتالدی اصحاب(رضوان الله علیهم) کوچلك‌برلن حاضرلندیلر ابوبکررضی الله عنه بار مالن بیردی عثمان رضی‌الله عنه اوچ یوز توه برلن‌مک آلتون آقچه بیردی بو روشچه حاضرلنوب رسول الله صلی‌الله‌علیه وسلم برله‌اوتزمک کشی واون مک آت‌برگه ایدیلر بووقتده یولده بارغانده بر آتقه اوچر کشی توغری کیلگاندین اوچراوچر نوبتلشوب منوب باردیلر یولده بیك صوصاو برلن اسیلککه چدادیلر تبوککه‌یتوب یکرمی کون‌تورغاچ‌تبوك‌خلقن‌جزیه تولارگه

راضی قیلوب صلح قیلدیلر بوندین صوڭ رسول الله صلی الله علیه وسلم بر نیچه قبیله نی جزیه گه توشروب رمضانده اصحاب برلن مدینه گه قایتدیلر.

حجة الوداع

هجرتنڭ توقزنچی یلنده رسول الله صلی الله علیه وسلم ابو بکر الصدیق (رضی الله عنه) نی امیر الحاج ایتوب یبارگان ایدی ایکنچی یلده رسول الله صلی الله علیه وسلم یوز یکرمی مڭ قدر صحابه برلن مدینه دین واروب کعبة الله نی طواف قیلدیلر بو حج رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ صوڭغی حجی بولغاندین „حجة الوداع" دیو آتالدی حج قیلغان وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ دار آخرتکه کوچاچکنی بیلدرگان „الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا" آیت جلیله سی اینگاچ رسول الله صلی الله علیه وسلم عمرینڭ آز قالغانلغینی صحابه لرگه بیلدردی وبارچه سی برله وداعلشدی امتینه بیك کوب وعظ ونصیحتلر قیلدی صوڭدین اوزی آخرتکه حاضرلنو برله عبادتده بولدی.

ارتحال نبی

هجرت مبارکنڭ اون بر نچی یلنده ربیع الاوّلنڭ اون ایکنچی کیچه سنده رسول الله صلی الله علیه وسلم آلتمش اوچ یاشنده چاغنده مدینهٔ منوره ده عالم فانیدین دار بقاغه رحلت ایلدی. اصحاب کرام حضرتلری جانلرندین سوکلو توتقان پیغمبرنڭ ارتحالندین بیك قایغوردیلر. بوندین صوڭ قرآن کریمنی هدایتکه وسیله توتوب دین مبینده ثابت بولوب اسلام دینن قوتلندررگه تروشدیلر. قرآن کریم آیت آیت یکرمی اوچ یلده اینوب اولده بولغان واقعه لرنی وکیلاچکده گی علملرنی وشریعت وقانونلرنی کمال فصاحت وبلاغت برلن جامعدر. (وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله واصحابه اجمعین وسلم)

(تمام)

321 321 Казахстанский